

ŽENSKÁ HLÍDKA

Podatelka M. Štárková

ELISKA KRÁSNOHORSKÁ:

SLIČNÁ ŽENA.

Jak slíčná jest ta rodná země má! Hle na těch ráz, v loktech nebo má a lice kryté květem sedmikrás, jak letní soumrak oko v stínu řas. Jak slunko mysl, darem od štěstí, a písní jako divých holubič, Ten její úsměv — ranní červánky, a její slzy — lesní studánky, a její tužby — hory stepilé, a její láska? — popel v mohyle.

E. KRÁSNOHORSKÁ:

RESIGNACE.

Škoda vás, vy, kteří zápasíte a nepřipouštíte osudem! marné slabé síly utráčíte — a nej my nikdy nebudem!

Věčný zákon z dráhy nevybočí, podobám se osudu! osud můj má sladké temné oči, a s ním valetit nebudu.

PRÍSPĚVKY PRO VÁLKU PO STÍŽENÉ KRAJANY.

Celkem odezdáno ČNS. \$174.31
P. Václav Hotovec, Danubie, Mím. 1.00
Minule oznámeno 5.10

Což čmí částku..... \$ 6.10
kteráž odezdána Č. N. S. ve schůzi dne 1. června 1917.

Mile jsem byla potěšena obdrževší oznámení od slečny Mladé Kulkové, deery naší milé dopisovatelky "Z. H.", že absolvovala s úspěchem lékařnický kurs na Creightonově lékařnické škole. Mladé má přítelkyně přejeme úspěchu v jejím novém povolání a její matince radost z úspěchu dcerina.

ČESKÝ ŽENSKÝ VÝBOR VOJENSKÝ

obývá svoji pravidelnou schůzi dne 7. června, v 7:30 hod. večer, v zasedací síni v Hotelu Praha. Dány a dívky, jež by si přály bráti kurs ošetrovatelský, mohou se této schůzi účastnit. Paní dr. Olga Štárná, jež se uvolila z otcovy třídy českých žen vyučovat, bude přítomna a zrovna, jak se přihlásí dostatek žatek, započne s vyučováním.

Jak jsem slyšela, mnohá z krajanek dosud nepochopila úkol ošetrovatelek takto evičených a obává se, že snad bude nucena na zvolení nastoupiti službu, jako profesionální ošetrovatelka, což jest mylné. Ošetrovatelky tyto budou jen moji pomáhati pouze v případech nutných, bude-li toho třeba a to každá žena dobrovolně. Váček je třeba, by byly připraveny ku výpomoci zde ve městě.

Veliká výhoda se ženám skýtá, a ta jest, že vědomostí takto nabývají. Budou každé prospěšné v jejich vlastních rodinách a v životě vůbec. Proto by si neměly přehlížeti tuto nechatí učiti, neboť tato se netýká pouze období válečného, ale jest prospěšná v mnohých případech v neštěstí i pohromách.

VENČENÍ ROVŮ ZESNULÝCH

Zase čas vyročeno dne, stanoveno ku venčení rovů zesnulých hrobů, již bojujícího za vojny nás všech, nímž bude 30. května. Den 30. května je stanoveno, co den věnoání hrobů v upomínku popustí se poslední vojna severu, v občanské válece, a od té doby každý rok se s počtem vlasteneckým provází. Zároveň i v tento den jest vzpomínání současně i všem občanů, na jejich milé bytosti, jež jim byly z jich krajin naprosto smrti vyrvány. A tak se stal den ten posvátým i tím, již by se jinak ani nedotkl, ze stránky vlastenecké.

Již přes půl století tomu, co oslavujeme den stanovený propuštění posledního vojny z občanů, své války, jak asi dlouho bude trvati doba, kdy bude propuštěn poslední vojny z této strážné své, své války! — Hruza člověka pojímá při pomyslení, že právě ta nejkrutější doba nás teprve čeká, a jaký výsledek zanechá, jest záhadou. Váček jakkoli jest doba tato strážná a kritická pro nás všechny — jak za mořem, tak též

ludem? Čím to je, že naše vláda jakoby o těchto věcech ani nevěděla? Škoda, přeskáda toho pozemku, tak ladem ležícího a nyní nější čas tak potřebný by každá píď půdy byla vzdělána a úrodou vydala. A škoda toho zrušeného jara neplodnými debatami; četla jsem sice, že o tom jednájí v kongresu; tak myslím, že se několic komisí s vysokými platy zase utvoří a ty půjdou vyšetřovat, jest-li lidé loupají brambory a jak tlouště; vzdát nyní za 50 centů dostanete ani 2 tučty bramborů. Teď komise je třeba, aby to lid naučila, jak šetřit se šlupkami — A opět jinde vidím člunek — "eNjvyšší čas zakročit!" (kdo čte "Ženské Listy", najdeťe jej v čísle, ze 17. května). Tam se také vyzývá kongres, aby co nejdříve zakročil proti potravním špekulantům; senátor Stone prohlašuje, že majitelé chladičů a sýpek ničí netoliko vlastní své zásoby potravin, aby nemuseli na nich sleviti, ale že sknpují i zásoby potravin i po venkově, aby je rovněž ugehali zkazit. Jak dlouho to vezme, než se tato věc vyšetří? Možná, že tak brzo, až si páni špekulantů naplní své kapsy a pak si spokojeně odejdou a ustoupí a vše bude ku blahu celého národa vyšetřeno. Máme dosud svobodu slova a noviny jsou lidově řeči širokých vrstev; použijme tedy toho, nebudme davenem, který se žene bezmyšlenkovitě na nějaký vyšší pokyn, dokud máme svobodu. Nemysleme, že každý, kdo poroučí a jedná za celé masy lidu, že je neomylným. Zde nemáme žádné z milosti boží panovníky jako ve starých zemích, ale zákony ty se tvoříjí zrovna tak a jsou vymáhány zrovna tak a daně se platíjí a zvyšují dle potřeby zrovna tak. Neupírajme si svobodu slova, svobodu tisku a příměšlejně o těch zákonech pro lid, utvořených třeba jen několika jednotlivci ku prospěchu zase jen několika jednotlivců, kdybychom neměli svobodu slova, svobodu tisku, tyto věci bychom nezdědili a jest to v lidu prospěšné, by věděl vždy, nač platí, a dalo by se mnoho o tom psát. Mnohá myslí, že chtějí prosadit, by bylo zjištěno postovně na noviny. Ti, kterých se to týká, ať se všichni spojí a volají, jsou-li spokojeni, neb ne — vše hlásu se spíše uslyší — nahore bývají nedoslyšehaví!

Čtená přítelkyně! Dle vašeho dopisu jsem zřejmo, že chápete a posuzujete naše veřejné hospodářství, v němž je třeba mnoho nápravy. Těšilo by mne, kdyby více našich českých žen se snažilo, třetí na nesvědčivosti dělníků, čtvrtý na vyděračného ducha zaměstnavatelů! A pak jsou snad děti! Děti oh! a ach! ty jsou trampota, ják není rovno, protože je lehoučká a chvílemi k neunesení, trampota dost sladká, a pak hned zas hořká jako pelyněk.

A není-li děti a není nemocí a není něcho protivného a nemilého a život plyne jako krásná, všemi barvami hrajejí bublina, pak zas nastává strach o tu bublinu, aby nepraskla, vždyť je tak lehoučká a tenoučná: dychnu-li do ní větríček, bude po ní!

Marie Stárková, Vail, Iowa, 26. května 1917. — Čtená pořadatelko "Ženských Hlídky"! Nedávno jsem byla na zdejší poště, kde je zobrazen na silném papíře nějaký vojenský hodnostář, který rozkazujícím posuňkem ruky ukazuje americkému farmerovi celý hlasek vy svět. Farmer, až trochu přilíhí tělnatý na amerického farmera, tam stojí, má za sebou celou řadu dělníků s motykami a rýlí. Táž se Vás, má skutečně farmer za nymějších poměrů tolik té pomoci, když naši celí národově čekají? A opět jinde vidím člunek v novinách — "Nesmíme se setkáti s nezdarom!" — kde tajemník Lane mluví za celou vládu, za celý národ, a mezi jiným praví: "Těz toto: Odkládali jsme s váiku 2 léta, 2 bídně zrušené roky, jež musí býti nahrazeny nyní. Ale jak jest to s tím zrušeným jarem letošním, nechat ať pody zarost plevelm jen proto, že chudšímu člověku nehčí opatřiti motyku a seмену, by jí osíl, ač moha; jak se to nazývá? A není to hečně zaruhat jaro, když vláda nehčí celé velké lány pozemku ladem jen proto, že by to stálo téz nějaký milionek, ač by se tím pomohlo této zemi a milionům hladařích v zemích cizích, ve kterých jim pomohla vláda slibů. Ať se bojí naše vláda a špekulantů nadprodávku? Radí se vane, aby lidé pracovali v městech každou píď země, osíli snad botkvětkou a salátem; ale vždyť tyto věci přece hlaj nezahání; naopak dřáží žahudek, aby člověk více jedl. Mělo by se spíše radit, co by pomohlo nešťavítelnosti, ta by na nymějši drahoty více prospěla. Jak byste soudili o takovém farmeru, který by si zrusoval velkou farma a když by přišlo jaro, tak jen ohodil, přemýšlel, se svým svým se radil, jak začít a to tak dlouho, až by venkový jaro tak uprchl a on ubděl právé tolik jako jiná léta a ostatní pozemek nehčil ležet

myslenkami. "Jak krásný jest život a ti tam — neumějí žít! Vždyť neumějí ani chodit, jsou steps! Počkejte, až my tam vstoupíme, pak teprv zvíte, jak se má život užívati! My vyklesáme zarostlé cesty, odhalíme tajemné houštiny, kde trysknou nevyčerpatelné zdroje! My rozvalíme hradby hloupých předsudků, otevřeme řáj všem, postavíme se na práh a zvoláme na davy: Pojdte práce, tuto jest ovoce pro vás všechny dost a dost! Jen pojdte, nestyďte se, nebojte se! My jsme vám bránu širokou otevřeli, my jsme udělali ten průlom, my vás voláme, my vás zveme! Nebojte se práce, když my jsme s vámi, co se vám může stát!?"

Víření mladistvé mysli! Toť jako na jaře, když jitro se západem se honí, noci jsou vlažné a dny tak krásné! Všeude plno květu a vůně, zpěvu, smíchu, hry a tance! Ale pak — pak je jakási mezero. Snad je brána se otvírala, závořry zaskřípaly, nové světy se otvíraly — dušička se ztáhla, dech se zúžil. Nebylo času na přemítání, na rozvažování — a než se člověk nadál, je tam! zrovna tam, kde byli předehůdeci, jimž se smál, jimž nevěřil. Vidí, že vlastně nevěru do ráje, spíše do vězení. Pozoruje, že hradby tohoto vězení jsou ohromny, nerozborny a závořry nezlomny. Pak přivyká uslapným čestíčkám, uhýbá se ke fům do cesty rostoucí, nestará se, o tajemné zdroje a nabírá nápoje, jaký se kde naskytá. Kdyby i chtěl vybořit, nové cesty najít, nemůže, protože mu zástup společenstvejších nedá. Sebrali ho mezi sebe, každý drží ho s jiné strany a nedovolí mu ani kroku na pravo nebo na levo. Potom znovu zvyká onomu rčení, jemuž se smával: "Život je samá trampota!"

Je tomu tak, a kdo tomu nevěří, ještě zvi, zač je toho loket! Je-li bohat, přijde nemoc; je-li učený, potká kritiku; je-li umělec, zmokne pod okapem řečnivosti. Jeden bude mříkat na peníze nebo na ženu, druhý na sekaturu v úradě, třetí na nesvědčivosti dělníků, čtvrtý na vyděračného ducha zaměstnavatelů! A pak jsou snad děti! Děti oh! a ach! ty jsou trampota, ják není rovno, protože je lehoučká a chvílemi k neunesení, trampota dost sladká, a pak hned zas hořká jako pelyněk.

A není-li děti a není nemocí a není něcho protivného a nemilého a život plyne jako krásná, všemi barvami hrajejí bublina, pak zas nastává strach o tu bublinu, aby nepraskla, vždyť je tak lehoučká a tenoučná: dychnu-li do ní větríček, bude po ní!

Obrazek z Krkonos. Napsal Jos. Šir.

KOUZLO ŽIVOTA.

"Život je samá trampota!" slychávali jsme v mládí, ale nikdy jsme tomu nevěřili. Vždyť nám bylo tak blaze a byli jsme teprve před branami života! Jen jak nám chutnal krajce chleba! Stávali jsme u alnary, když matka svatými rozduvala, a chtivě s poutevřenými ústy hleděli jsme, jak daleko nás do bochníku zajítí. A což, když začala mazat máslem! Tu pobíhal zrak nás zároveň s nozou od krajce k máslu a myslí naše znala jen jednu otázku: jest to ještě? Což teprve, byly-li buchty! Ach, rožkoš, rožkoš! —

Nebozrale jablko, nacervenalá švestka, zvláště z vřiz zahady, to byly lahůdky, při nichž se obličej všelijak naklíbal, ale dale tonula v samém ráji. Zahráli jsme si, poháčkali jsme se a poprali, ale druhého dne jsme byli jako bratři. Dostali jsme za lomení na kalhotách porádku výprask a přišliho jitro chůbili jsme se s velikou radostí: "Ty, já jsem věra dost! To se neptějí!"

Už před branami života byl jsem jako v nebi. Nakukovali jsme dírkou za božskou závořry a zdálo se nám tak všechno tak krásné a kouzelné! "Jak jen budeme radostně šňákat!"

Hostinská přinesla polévku a hned potom i maso. Obědvali jsme rychle, abychom byli zase brzo na svých místech. Palouš klečel stále pod stolem a tiše vpravoval prkénko do vyřezaného místa v podlaže. "I ty mrško meršinská! ulevoval si potíchu dobrácky, na jednom konci toho zbejvá, na druhým chybí!"

"Kolik je vám let, Palouš?" "Sedumdesát šest mně bude na Vše Svaty. Už taky pár pátků pamatuju, jo, jo!" "Neboli vás kolena?" "Ale kata, kata, vždyť jsem na hladkém, není to na kamene! Zima mně tu také není. Drobek ode dveří to fouká, ono to slova letí po podlaže jako luepír. No, ale zima ještě není. Musíme zvykat, šak bude hůř! Jen co přijde Martin, ten toho šimla napálí! Kdyby radš už bylo svatých Josefa! Jo, jo, poručme si! Když to tak všechno musí bejt!"

Podíval jsem se několikrát na starce, jak se hmoždí s prkénky. Pak jsme odešli.

Uplynul dlouhý odpoledne. Kostelník dnu odzvonil, ale práci ne. Rozsvítily se lampy a práce letěla dál. Konečně udeřila ta pravá hodina a zdřevěnělá těla vstávala se židli. Prohnuli jsme páteř, oddechli si z hluboka a — honem k večeru do hostince.

Palouš šramotil kdesi v koutě u dveří a spravoval podlahu skoro do nože! "Divil jsem se v duchu. Nahlas prohodil jsem: "Tak jak je, Palouš, jak?"

"Ale dobře, dobře!" odpovídal starce s úsměvem kroutě hlavou se strany na stranu. "Už se to skrádá, budu s tím brzo u konce. Tenhle kout byl nejhorší. Už to bude hned, jen tuhle kousek a tu —" ukazoval seřezávaje nozem prkénka.

"Teď vás už bolí kolena, ne?" "I ne, jen drobek. To je nejhorší ve chvíli a pak to už nic nedělá!"

"Já bych se nemohl chvíli narovnat, kdybych měl tak dlouho klečeti!" "A to čtě udělám 'hapták'!" "Byl jste vojákem?" "Byl, a hodně dlouho, panečku, čtrnáct let, jak to tenkrát bejvalo. To já —" hovořil stále chťeje vstát. Nohy mu vstavečedly službu, zůstal celý shrbený. "Ale šlakovitá věc," stěžoval si s úsměvem, pokyvuje hlavou, "ne a smé, že prej se nenarovnám! Zaruč toho bude po čechmantech málo! Děti by sežraly vlka a to přijde na každý asi jeden knedlík! — No co, nebudu jít a bude to. Dám tedy jednou hubu na skouly, však mně to patří, že jsem takový nemehlo. — No, no, vždyť není o Lrk, jaký pak lamentace? Kdyby se jakživo nic horšího nepřítřefilo, ať pak tohle! co pak tohle! — Ale to k smíchu! Je to k smíchu!"

Starce se usmíval, ale v očích se mu leskly slzy. Nebo se mi to jen zdálo!

Zašel jsem. Ohlédnuv se z dál, viděl jsem ještě světlo v prostřed cesty. "Starý," pomyslíl jsem si, "ty tak kouzlo, jakým se honíš jen vyvaleni. Co znohou nepřítřivě okolnosti dorážejí na člověka se všech stran, co jsou domněle naše nesnáze a trampoty? Rozpadnou se v prach a promění se v úsměv, jakmile se jich dotkne váčné kouzlo — třpělost a láska."

Salát ze špaguly (chřesta). Ober pěkný špagul a spodní tvrdý díl odkroj, načeř neš špagul ve slané vodě vařit, ale však pozor, aby se nepřevářil, potom vodu seč, špagul nech vysáknout, pak ho usrovněj pěkně na talíř, polij ho ostrem a olejem net převarovanou mlskou, usrovn trochu papírem — a salát jest hotov.

lito a jsou to hodný děti! Na zejtra jsem jim slibil knedlíky, pro ty by se ntoukly. Až půjdu domů, korpim mouku." "Jsou všechny malé?" "Inu, jsou menší, větší, jak stádo běží. Jedna vůička už je velká. Sloužila v městě a mně se zdá, že si něco vysloužila, — že tento — jako — nějaký čechmant jí osídil. Teď je doma. — Kdyby asi bylo u nás více místa, ale to tak s nouzej dva stavy. — No, ale eo, jen když dá Pán Bůh zdraví, šak se to všechno přetluče! — Musím to dodělat, abych šel. Ten nejmenší kluk, Franta, ten bude do sebe ty knedlíky soukat! My tak pořad vařime jen polívku a kyselo, ať maj taky jednou svátek!" těšil se starce a kleknuv, pracoval dál.

Přišli hosté, večerelo se, pilo, rozhodily se karty a o Palouše se nikdo nestaral.

Opustil jsem společnost s ujštěním, že se ještě vrátím. Kam jdu, jsem jim neřekl a ani vám to neřeknu, snad se domyslíte. Mladí lidé mívají rozličné spády. Cesta vedla mne po Nouzově. Vítr se utíhl ale zachmuřeně nebe sršelo ehladným deštěm, jako když se sníh rozlévá.

V čiré tmě zářila okna dvou paláců náležejících bohatým velkoobehodníkům plátnem a pod nimi v radě kmítala se v malých domkách světa u tkaleovských stavů a vrhala záři na blávitou cestu táhnoucí se mezi domky.

Dívaje se na cestu, spozoroval jsem, že středem jejím vine se jakási bílá, klikatá a nepravidelná čára.

Proti mně na konci Nouzova kmítalo se na cestě světlo. Přiblíživ se, spozoroval jsem jakousi postavu, jež kleče v blátě, sbírala lžiči při světlém stínlení onu tajemnou bílou látku na cestě.

"Co pak to děláte?" ptal jsem se. "Ale, ale, podarila se mně merenda," stěžovalsi klečící člověk. Poznal jsem starého Palouše. "Tak jsem spravoval u Nosků podlahu a pak jsem šel koupit mouku. Jdu s moukou domů a šlaka jsem věděl, že trouším mouku po cestě. Až když přijdu domů — tu máš — kakraholský slova! v pytlíku skorem ne. Čechmant nechť dobře dělat — v pytlíku byla díra! Zadělavá jsem do bláta! Tak to je, jakáž pomoc? Až podruhé budu chytřejší. Jen aby zita ne nevěděl, ten by se na mě rozkatil!" vykřikl Palouš sbíraje namoklou mouku. Mazala se mu po lžiči a mísila se s blátem.

"Netlačí vás kamení?" "I kata, na to já nedbám. Kalhoty si zamažu, to je škoda. Jsou už starý a sšlekovany, ale přeci škoda — Saffientská slova! To se mně podařil špás! No, no, kdyby se zlámala noha nebo ruka, bylo by hůř. Co pak tohle ještě není k smrti. Za živobytí se ledacos podarí!" utěšoval se starce usmívaje se a pokyvuje hlavou se strany na stranu. "Já to trochu seberu, šak to děti šlupnou, jenže toho bude po čechmantech málo! Děti by sežraly vlka a to přijde na každý asi jeden knedlík! — No co, nebudu jít a bude to. Dám tedy jednou hubu na skouly, však mně to patří, že jsem takový nemehlo. — No, no, vždyť není o Lrk, jaký pak lamentace? Kdyby se jakživo nic horšího nepřítřefilo, ať pak tohle! co pak tohle! — Ale to k smíchu! Je to k smíchu!"

Starce se usmíval, ale v očích se mu leskly slzy. Nebo se mi to jen zdálo!